

Erdély

ALAPÍTVÁ 1892-BEN

Új sorozat, 95. szám
2016/10.

Megjelenik havonta

Az Erdélyi Kárpát-Egyesület
– Kolozsvár 1891 ÉrtesítőjeFőszerkesztő:
Tóthpál Tamás

(tothpaltamas@gmail.com)

Szerkesztők:

Pál Gyöngyi, Szima Csilla

Perjei Magura – a Szilágyság tetején

PÁL GYÖNGYI

A Meszes-hegység Szilágyság délkeleti részén húzódik, délnyugat-északkelet irányban 40–56 kilométer hosszúságban. Északon a Nagy-Szamosig, délen a Sebes-Körösre terjed. Északnyugaton és északon a szilágysági dombvidék (Krasznamenti- és Szilágymenti-dombság) öleli körbe, keleten az Almás-Egrecy-medence dombjai sorakoznak. Délen a Vlegyászáig nyúlik, nyugaton a Plopiș-hágó választja el a Réz-hegységtől.

A Meszes-hegység nem túl magas hegyvidék, az átlagos magassága alig 700-800 m, a mély patakvölgyek több kisebb egységre oszthatók. Legmagasabb csúcsai a Cornu (906 m), a Greben-tető (970 m), a Dosul-Fildului vagy Vlasinului csúcs (965 m) a hegység nyugati részén, tiszta időben jól láthatók a vonatból vagy kocsiból, ha Kolozsvárról Bánffyhunad felé utazunk. A legmagasabb a Perjei Magura (Măgura Priei) vagy Magas csúcs (996 m), amelyet a Poicu patak völgye választ el az előző csúcstól, majd ezt követi Zilah felé a Terbete (vf. Osoiu) vagy Csonthegy (870 m). A hegység szép, érdekes és változatos, hol mély, szinte járhatatlan völgyekre bukkanunk, máshol megmászhatatlan sziklafalak állják útunkat. Néhol terjedelmes hegyi legelők, kaszálók illatos gyepszőnyege terül el, másutt kopár gipsz- és mészképződmények fehér tömege csillámlik. A Szamos völgyétől kiindulva szelíd emelkedésű dombokkal kezdődik, fokozatosan emelkedik a magasabb csúcsok felé. A Meszes-hegységben ered néhány hegyi forrásból a Kraszna folyó. A Meszes kevésbé ismert érde-

kessége, hogy éghajlat-módosító szerepe van, ugyanis haránt fekszik a Zilahi medencén át érkező nyugati légáramlatokra, erről a hőmérséklet is tanúskodik, a tavasz általában legalább egy héttel hamarabb köszönt be a hegység északnyugati részén, mint az Erdélyi-medence felőli oldalán. Az enyhe éghajlatnak köszönhetően tavasszal hóvirágok és tőzikek borítják be a hegyoldalakat, egész réteket formálva. A Meszeset főként tölgyesek és bükkösök borítják, nyáron arnyas erdővel kellemes kikapcsolódást ígér minden természetjárónak, ennek ellenére kevesen járnak. A gerincek és csúcsok magaslatáról szép kilátás nyílik a Zilahi-medencére, a Berettyó és Kraszna völgyére.

Október 11-én a Perjei Magurára indultunk, a Meszes-hegység legmagasabb csúcsára. Ez a csúcs már messziről felhívja magára a figyelmet piramisra emlékeztető alakjával. A Flip elől indultunk reggel 7.30 órakor, szervezők Vlád Pál és Kosztin Erika voltak. Csúcson megittuk a reggeli kávékat, majd letértünk a nagyváradi útról Börvény (Văntor) felé és a Sebes-Körös egyik mellékvíze, a Poicu patak völgyén haladtunk tovább a Perjei Magura irányába. A települést elhagyva az út kétfelé ágazik a Perjei Magura előtt. A baloldali elágazás Kraszna felé halad, jobb felé Alsóegrecy (Românași) vezet. Mi jobbra tértünk, követtük a patakot. Az útnak ez a része már nem volt aszfaltos, elég rossz minőségű, gödrös úton haladtunk felfelé egy emelkedőn, elhagytuk a Krasznahorváthoz tartozó Poicu telepét, majd kocsink leparkolt az út szélén. Meredek ösvényen indultunk neki a hegyoldálnak, magas fák, sűrű növényzet kö-

A SZERZŐ FELVÉTELEI

Csúcstető a tetőn

zött kapaszkodtunk felfelé, kétfelől szederbokrok, már voltak érett szederzemek, de sok volt az éretlen is. Az ösvényt nem sokan használhatták, a hosszúra nőtt szederindák között nehezen haladtunk előre, míg elértük a fellettünk levő erdészeti utat. Az egyharmadánál lehettünk a 600 m-es emelkedőnek, amikor már kényelmesebb úton haladtunk felfelé. Egy irtásos részhez érve szép kilátás nyílt az Almási medencére, mögöttünk a Perjei Magura gerince magaslott.

Balra kanyarodtunk az útról, megint meredek ösvény következett, itt nem voltak szederindák,

de a lefutó esővízek mély árkot mostak ki, megnehezítve a felfelé haladást a csúszós úton. Nem sokára járhatóbb lett az ösvény, erdőben haladtunk, magas, sudár, hatalmas fák között. Előbukkant egy turistajelzés, legalábbis annak tűnt, de csak a két fehér sáv volt megfestve, középen semmi. Talán jelzés lesz festve a csúcra? Kijutottunk az erdőszélre, füves rész következett, hamarosan elértek a tetőt és a magasságot jelző követ 996 m-en. Kicsit kifújtuk magunkat és körbenéztünk. Volt is mit nézni!

A Perjei Magura nem szerepel a turisztikai látványosságok

között, pedig csodálatos a kilátás, belátható innen az egész Szilágyság. Mondhatjuk, hogy a Szilágyság tetején álltunk. Gyönyörködtünk az alattunk elterülő tájban. A csúcstól északkelet felé a Meszes-hegység erdővel borított gerince húzódott Zilah felé, a város egy része is látszott, északon a Kraszna folyót létrehozó patakok völgyei, kisebb-nagyobb települések, falvak Bagolyfalva (Hurez), Bogdánháza (Stărciu), Krasznahorvát (Hoaroatu Crasnei), Kraszna (Crasna), azon túl egy nagyobb vízfelület látszott, a víztározó Varsolc határában, északnyugatra Ciszér (Cizer), Felsőszék (Săg), Alsóbán (Banișor), távolabb Szilágysomlyó (Șimleul Silvaniei), felette jól kivehető volt a Somlyói Magura (596 m). Nyugatra a Réz-hegység és a Berettyó forrásvidéke, arra sokszor kirándultunk. A szép őszi időben csodálatos volt a kilátás a tetőről. Déli irányban a kilátást fák takarták, csak a lombkoronák felett látszott egy kevés a Vlegyásza fehér tetejéből, ahol már lehullott az októberi hó.

Megpihentünk a tetőn, majd elindultunk vissza a mikrobuszunkhoz. Hazafelé Kásapatak (Bogdana), Vármező (Buciumi), Alsóegrecy (Românași), Almászentkirály (Sâncraiu Almașului) útvonalon mentünk, hogy elkerüljük a hagyományos feketetői vásár miatt zsúfolt váradi országutat. A kocsiból még sokáig látszott a Meszes-hegygerinc a lenyugvó nap fényében.

Őszi séta az erdőben

SZIMA CSILLA

Az idén túl hamar érkezett az ősz. Esős, hűvös, rideg időt hozott október. Ennek ellenére a kirándulni vágyó ember igyekszik kihasználni azt a néhány napos délutánt, amikor kimozdulhat a természetbe. Akár egy séta erejéig is, érdemes újra felfedezni a természetet, élvezni az őszi üdvözlését.

A fák színesedő lombjai sátrát bontanak felettünk, a fázósan didergő nap valahol messze alacsonyan kukucskál utánunk. Mint fáradt madár, röpköd egy-egy falevél, míg végre földre hull, hogy a sokszínű pompájában gazdag szőnyeget gyarapítsa.

Természetünk színeváltozása a megkapó ebben a meghitt sétában. Minden fa más-más ruhát ölt magára, s e divatos sokszínűség valósággal magával ragadja a természetimádót. Kattognak a fényképezőgépek, s az ember eltűnődik azon, mennyire fontos harmóniában élni a természettel.

Sajnos az ember saját harmóniáját gyakran megszegi. Rohanó, stresszes világunkban minduntalan átlépjük korlátainkat, s örülten rohanunk végzetünk felé. Úgy haladunk el embertársaink és a szépséges természet mellett, hogy észre sem vesszük, hogy letiporjuk, rongáljuk azt. Pedig tudjuk, hogy sem embertársaink, sem az állat- és növényvilág nem ezt érdemli. Csak éppen a pillanatnyi feszültség kivetítése ez, mert nem tudunk önmagunkkal harmóniában élni. Ennek szöges ellentéte a természet harmóniája. Sosem siet, mégsem késik, csak mindig teszi a dolgát. Mindig úgy újul meg poraiból, hogy senkinek sem árt.

Sétáljunk együtt november 20-án!

Ha megbántod, reád mosolyog, ha kivágod a fát, újra hajt, ha beszennyezed, újjászületik. Csodáld, véd, szeresd a természetet, mely hatalmas erejével ott-hont nyújt az emberiségnek.

Az EKE Kolozsvár 1891 őszi sétára hív minden természetrajongót november 20-án. A séta Pusztatopáról indul, és 16 km-en vezet végig a kirándulókat a magyargorbói vasútállomásig. Részletek a novemberi rendezvényeknél.

Ha megbántod, reád mosolyog, ha kivágod a fát, újra hajt, ha beszennyezed, újjászületik. Csodáld, véd, szeresd a természetet, mely hatalmas erejével ott-hont nyújt az emberiségnek.

Az EKE Kolozsvár 1891 őszi sétára hív minden természetrajongót november 20-án. A séta Pusztatopáról indul, és 16 km-en vezet végig a kirándulókat a magyargorbói vasútállomásig. Részletek a novemberi rendezvényeknél.

Turistavár, turistabál, turistaelődök

Koszorú Reményik Sándor és Csepcsányi Tibor sírjánál

KOVÁCS D. ZSUZSA

Jól sikerült néprajzi bált szervezett az EKE október 15-én, a harmadikat a 125 éves fennállása óta, erről viszont már részletesen beszámolt a Szabadság rögtön a bál után. Az EKE-sek azonban nemcsak kirándulnak és báloznak, hanem tisztelik a múltat és jövőt építenek. Így történt ez az október közepi hétvégén is. Szombaton és vasárnap közmunkára került sor Várfalván, az EKE-Vár udvarán, ahol a pályázati támogatással két négyszemélyes kisházat fognak felállítani a már meglévő épületek mellé. Az alap kiadására már előbb sor került, most magát az alapot készítették el, amire majd a kisházakat helyezik. A közmunkában brassyói, háromszéki, kolozsvári,

székelyudvarhelyi, tordai EKE-tagok vettek részt.

Szombaton délután, még a bál előtt, a Házsongárdi temetőben megkoszorúzták Dr. Csepcsányi Tibor sírját, aki az I. világháború Nagyszeben környéki csatájában megsebesült és 1916. október elsején Kolozsváron elhunyt. A hősi halottat a kolozsvári katonai temetőben 1916. október 3-án bajtársai, valamint hegymászó és turistatársai jelenlétében temették el. Csepcsányi Tibor a Felvidéken született, Budapesten tanult, lelkes természetjáró volt, tagja több magyar turistaszervezetnek, bejárta a monarchia legnagyobb hegyeit, a Budapesten megjelenő *Turistaság* és *Alpinizmus* folyóirat főmunkatársa volt. Az emléke előtti tisztelgéssel a jelenlevők jelképesen emlékez-

tek minden hősi halált halt magyar turistára, olyanokra is, akiknek a nyughelye ismeretlen. A koszorúzáson jelen volt a magyarországi turisták nevében a budapesti Sváb László turistatörténész, Kovács István-Lehel, az EKE országos elnöke, valamint több EKE-tag, Csikszeredából, Kolozsvárról, Brassóból és Nagybányáról.

Ugyanakkor került sor az október 24-én 75 éve elhunyt Reményik Sándor turista-költő sírjának megkoszorúzására is.

A munka és az emlékezés után következett a bál, népviseleti bemutatóval, néptáncokkal, étellel, itallal, opera- és operettparádával és persze éjjel utáni tartó fergeteges mulatsággal. Országos elnökünk ígérete szerint jövőre ugyanakkor, ugyanitt turistabált szervez az EKE.

Halottaira emlékezett az EKE

DEÁK LÁSZLÓ

Novemberi rendezvények

■ **Október 29. (szombat):** Szüreti-bál. Jelentkezni telefonon Barabás Ibolyánál. ♦ ELMARAD !!! A megváltozott vonat menetrend miatt (nem jár a TFC vonat – javítják a vasutat), elmarad október 29-én a Pál István és Pál Gyöngyi által meghirdetett vonatos kirándulás a Vársonkolyosi-szorosba.

■ **Október 30. (vasárnap):** Kirándulás a Géczi-várhoz (Léta vára) kiskocsikkal. Találkozás 9 órakor a Flipnél. Szervező: Szima Márton. Érdeklődni telefonon.

■ **November 2. (szerda):** Séta a Páter-úton (8 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Székely Lavotta. ♦ Megemlékezés az EKE halottairól (pár szál virágot, gyertyát lehet hozni). Találkozás 10 órakor a Házsongárdi temető bejáratánál. Szervező: Lőrinczi István, Kovács D. Zsuzsa. ♦ 18 órától közgyűlés az Apáczai-líceumban.

■ **November 4-7. (péntek-hétfő):** Munkatúra Csucsán. Találkozás 7.15 órakor az állomáson. Szervező: Bagaméri Tibor. Bejelentkezni telefonon.

■ **November 5. (szombat):** Megemlékezés az EKE halottairól a Feleki-keresztnél (15 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Szatmári Béla.

■ **November 6. (vasárnap):** Ózek völgye (18 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Barabás Ibolya. ♦ Kerékpáros palacsinta túra: Kolozsvár–Kajántó–Nagyesküllő–Pusztatopa–Csonkatelep–Kolozsvár (75 km). Találkozás 9 órakor a vonatállomás előtt. Érdeklődni telefonon. Szervező: Szima Márton.

■ **November 9. (szerda):** István-forrás (9 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Székely Lavotta.

■ **November 10. (csütörtök):** Túraszervezők tanácskozása és választmányi gyűlés 18 órától a székházban.

■ **November 11-13. (péntek-vasárnap):** Vári László emléktúra a Vlegyászára. Szervező: Szilágyi András. Bejelentkezni telefonon a szervezőnél november 7-ig. ♦ Fürdő túra Gyulára. Szervező: Vas Géza. Érdeklődni telefonon.

■ **November 12. (szombat):** Rádióház–Mikes tető (15 km). Találkozás 8.45 órakor a 40-es autóbusz megállójában (a román színház mellett). Szervezők: Pál István és Pál Gyöngyi.

■ **November 16. (szerda):** Cérna-forrás (8 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Székely Lavotta.

■ **November 19. (szombat):** Bükki körtúra (20 km). Találkozás 8.30 órakor a Hajnal negyedben a 35-ös végállomásán, vagy 9.30 órakor a Mogyoró körnél. Szervező: Kiss János.

■ **November 20. (vasárnap):** Séta az erdőben: Pusztatopa–Magyargorbó (18 km/szintkülönbség 400 m). Találkozás a távolági buszok megállójában (szatmári autóbusz), visszafelé vonattal. Érdeklődni telefonon. Szervező: Szima Márton. ♦ Kirándulás a Zsidovinára (15 km/500 m). Szervező: Mezei Elemér. Érdeklődni telefonon Kosztin Erikánál. ♦ Kirándulás Kisbányára. Szervező: Vas Géza. Érdeklődni telefonon.

■ **November 22-24. (kedd-csütörtök):** Munkatúra Csucsán. Találkozás 7.15 órakor az állomáson. Szervező: Bagaméri Tibor. Bejelentkezni telefonon.

■ **November 23. (szerda):** Rejtett-forrás (8 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Székely Lavotta.

■ **November 26. (szombat):** Kajántói erdő–Bácsi erdő (25 km, 600 m szintkülönbség). Találkozás 9 órakor a nagyállomás előtt. Szervező: Kiss János. ♦ Szászfenesi erdő (12 km). Találkozás 9.15 órakor a 9-es autóbusz Bucium utcai megállójában (M21-es busszal Szászfenesig és vissza). Szervező: Csorba Anna.

■ **November 27. (vasárnap):** Kökényszédő túra: Csigadomb – Riszeg tető – Bánffyhunjad (14 km/400 m). Találkozás 7.15 órakor a vonatállomáson. Szervező: Szima Márton. Érdeklődni telefonon.

■ **November 30. (szerda):** Slamovics ház (12 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervezők: Székely Lavotta és Monoky Iván.

■ **December 7. (szerda):** Séta a Páter-úton (8 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Székely Lavotta. ♦ 18 órától közgyűlés az Apáczai-líceumban.

■ **Szolgálatos napok a székházban** (Kolozsvár, Cardinal Iuliu Hossu/Fürdő utca 20. sz., 13-as ajtó): kedden 10.30–12.30, szerdán 11–13, csütörtökön 17–18 óra között. ♦ EKE fotóklub: minden kedden 17 órától a székházban. ♦ Könyvtár: minden csütörtökön 17–18 óra között a székházban.

Túravezetők, szervezők elérhetőségei

Bagaméri Tibor 0742-776930
Barabás Ibolya 0740-560742
Csorba Anna 0740-407652
Kis János 0364-807639
Kosztin Erika 0746-055926
Kovács D. Zsuzsa 0747-070790
Lőrinczi István 0747-136310
Monoky Iván 0740-079401
Pál Gyöngyi 0742-373546
Pál István 0264-572663
Székely Lavotta 0748-036290
Szilágyi András 0742-625130
Szima Márton 0766-703575
Vas Géza 0742-659570

Rendezvényeire minden érdeklődőt szeretettel vár az EKE – Kolozsvár 1891!